

Karbolinej.

V dvanajsti številki „Novic“ navedene so bile v članku pod tem naslovom prednosti karbolineja. Dovolite, mi gospod urednik, da k temu tudi jaz opomnim nekaj iz svoje skušnje. — Pred nekolikimi leti omislil sem si tega sredstva v konservacijo drogov za vzgojo hmelja. Drogove sem namazal o lepem, jasnem vremenu s čopičem, in les je hitro použil tekočino v se. (Omeniti hočem, da je treba pri mazanju prav previdno ravnati, da se z obrazom ne pride preblizu, ker plin, koji se razvija iz tekočine, provzroča nekako sklenje na koži obrazni, tudi bi svetoval, naj tist, kteri maže, natakne rokavice na roki). Namazane drogove pustil sem potem več dni razpostavljene solničnim žarkom, da so se popolnoma osušili, predno sem jih porabil v hmeljniki.

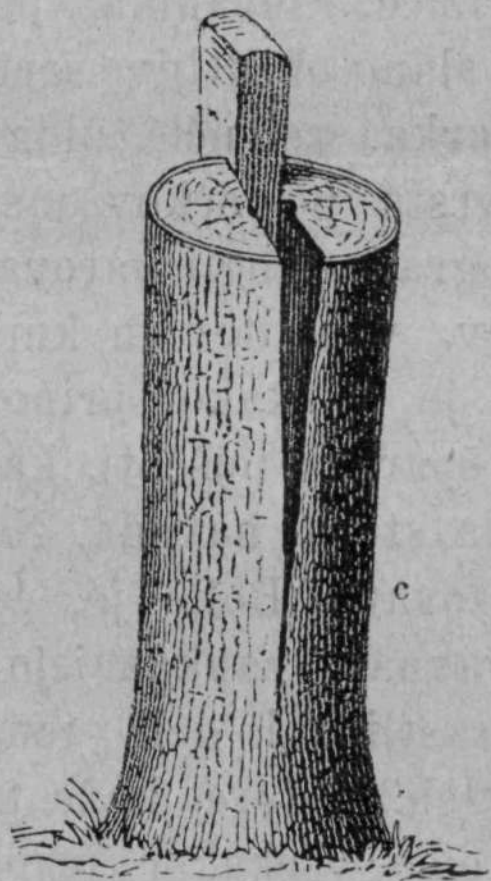
Ko sem potem privezal hmeljne trte na take drogove, zapazil sem kmalu, da je vsaka trta zarjavela ter se posušila na mestu, kjer se je dotikala droga. Vodil sem na to poganjke niže ležečih očes, ter e jako rahlo navezal, kar je imelo vsaj to dobro posledico, da mi trta ni bila pokončana, pač pa so se mi posušili vsi oni listi, kteri so prišli z drogom v neposredno dotiko.

Drugo leto si mislim: zdaj ko so bili drogovi vse preteklo leto razpostavljeni vsem vremenskim vplivom, „zdišalo“ in pogubilo se bode vendar škodljivo sredstvo. Porabim drobnejše drogove za napeljavo „natiškega fižola“, pa žal, tudi to leto moral sem šolo drago plačati. Vse one fižolove rastline, koje so bile napeljane na namazane drogove, niso mogle uspevati ter se vzdigniti kvišku, tudi niso obrodile prav nikakega sadu, — poleg stoječe pa, katere so se ovijale okoli navadnih palic, donesle so prav lep pridelek.

Ne da bi hotel oporekati dobrim lastnostim karbolineja za take uporabe, kakeršne so bile navedene v zadnji številki; napisal sem te vrstice, le da škode obvarujem one, ki bi nameravali napraviti poskušnje, naj nikar ne mažejo s karbolinejem tacih delov, kteri pridejo z živimi rastlinami v dotiko.

Na Vrhnikih dné 20. marca 1887.

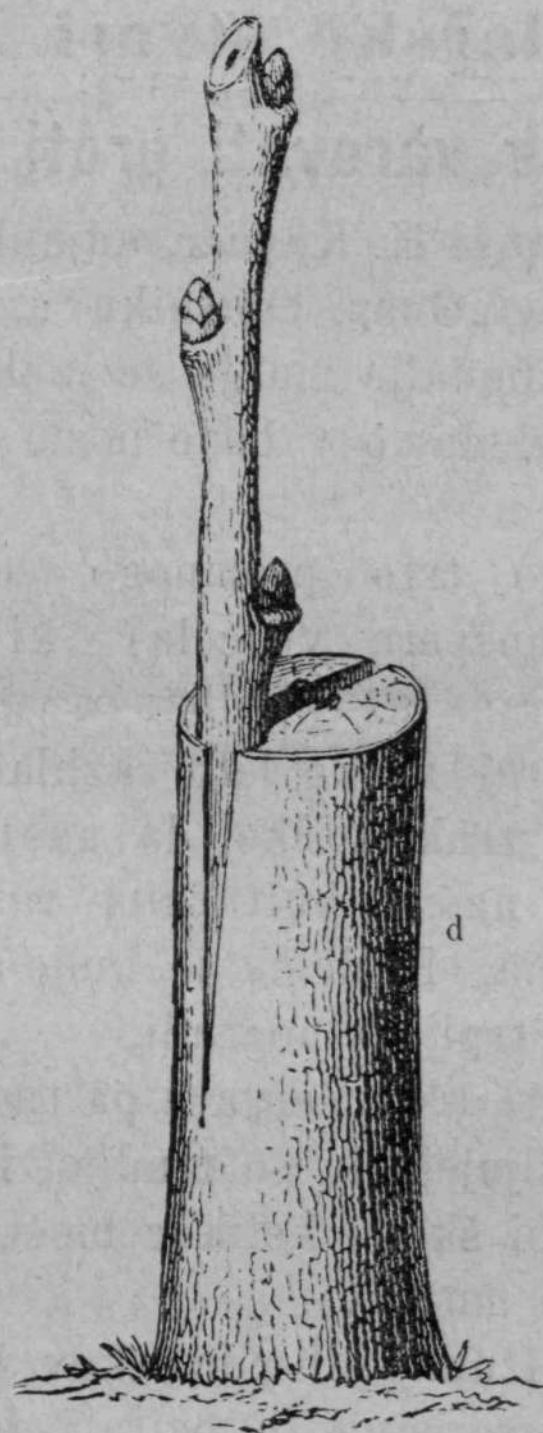
Jos. Lenarčič.

Podoba 18.

Podoba 19.

Podoba 20.

Cepljenje v sklad.

Cepljenje v sklad je najstareje in najpriprosteje. Sicer je ta način cepljenja med vsemi drugimi načini najslabši, a včasih ima vendar prednost pred drugimi.

Prednost cepljenja v sklad je ta, da ni treba vezi rezati, da se najlaže zvršuje na visokih drevesih, koder je treba na lestvi stati, ter da ni rana zelo izbirčna, kar se mazila tiče. Cepljenje v sklad je torej umestno na visokem, starem drevju, ki je daleč proč od hiš, torej težko nadzorovati, in koder ni prilike, ob pravem času vezi prerezati. Tacih slučajev je pri nas še mnogo; zato hočemo v naslednjem kratko ta način cepljenja popisati, priporočamo pa našim gospodarjem ako le mogoče raje druge, boljše načine cepljenja rabiti.

Na mestu, kjer hočemo drevo cepiti, odžagamo

vejo povprek. Žaga seveda ljubad in les nekoliko raztrga, zato moramo površje gladko porezati. Potem naredimo razkolino z močnim nožem ravno čez sredo, in sicer ne globoče kakor ima cepič segati. Na vsako stran vtaknemo po eden cepič. Ako cepiča ne moremo noter poriniti, zabijemo v razkolino zagozdo (glej pod. 18.) Cepič mora biti tako vstavljen, da se njegovo ličje (t. j. tkanina med lesom in ljubadjo) natanko stika z ličjem cepljenega drevesa. Ker na ta način cepimo le stara drevesa, zato je cepič

vedno bolj proti sredi potisnen. Cepič je klinasto prirezati. Prirezovanje cepiča, kakor podoba 19. kaže, je napačno. Tako prirezovanje nima nikake prednosti, ima pa napako, da je sitno, zamudno in stori, da se cepič laže odlomi. Podoba 20. kaže drevo v sklad cepljeno.

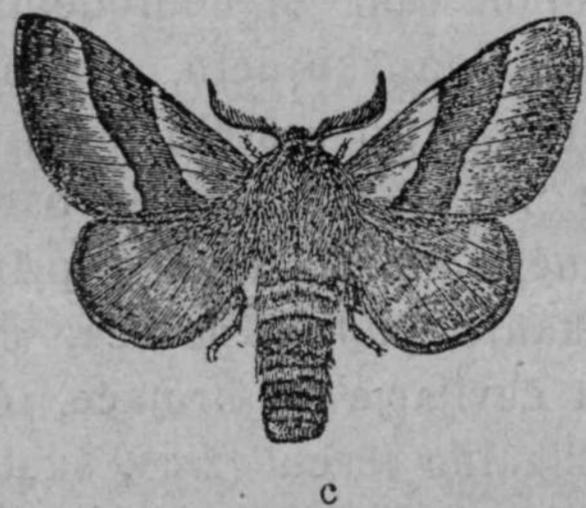
Mladega drevesa sploh ne cepimo v sklad, staro pa cepiča tako drži, da ju ni treba povezati. Med oba cepiča se pritrdi majhen kos suhega lesa ali ljubadi, koji naj tako krije razpoko podklade, da mazilo ne more v razpoko. To je zelo važno, drugače se prične v razpoki les sušiti, drevo potem slabo raste ali celó pogine. Če je podklada zelo močna, moremo tudi štiri cepiče navzkriž vstaviti.

Rano podklade in vrh cepiča zamazati je najbolje s cepilno smolo. Če te ni, nadomestovati jo more vsako drugo mazilo, in če je bila cepitev drugače dobro

zvršena zadostuje celo ilovica, pomešana s kravjakom. Z mahom rano obvezati ni dobro, ker v mahu nabere se preveč vlažnosti, ter se zagnezdi mrčes.

Mrčes, ki naj ga sadjarji spomladi pokončujejo.

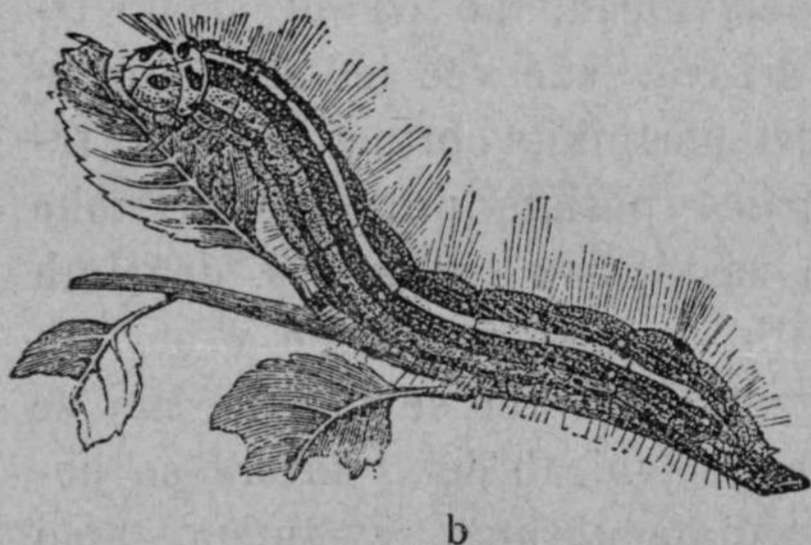
Izmed mnogih nadlog, katere tarejo kmetovalca, niso najmanjša nadloga mrčesi. Vse sile je treba napeti kmetovalcu, da se obvaruje velike škode, katero mu utegnejo ti sitneži napraviti. To more pa on le storiti, ako dobro pozna lastnosti in življenje teh mrčesov. Izmed teh mrčesov, za kojega pokončevanje je ravno zdanji pomladanski čas najprimernejši, je srebrnica ali prsteničar (*Bombix neustria*), kojega popis in podoba tu sledi. Metulj tega mrčesa (podoba 15.) je manj ali več temno-rjave barve. — Na zgornjih krilcih ima počez dve bolj svetlo-barvani, rumenkasti potezi, med katerimi je prostor pri samici nekoliko bolj temno-barvan. Metulj po dnevi le redkokrat leta, zvečer pa sili v luč. Samica zlega svoja jajca najraje na kakem sadnem drevesu in sicer poklada jajce k jajcu okolo veje, kakor kaže podoba 16. Gosenica pod. 17. je čez 3 cm. dolga, ima mehko in tanko dlako, po hrbtu višnjeve, rdeče in rumene proge, vrhu hrbtna pa belo črto. Glava gosenici je višnjeva in ima dve črni piki. Gosenica pripada k najškodljivejšim mrčesom, ker včasih listje kar celih dreves požre. Pokončuje se ta mrčes najizdatneje s tem, da se spomladi, ko se drugih gosenic gnezda obirajo in uničujejo, tudi tega mrčesa zalega na sadnih mladikah preišče, odreže in sežge. Dajo se tudi mlade gosenice, dokler se v svojem prvotnem gnezdu skupaj nahajajo, s tem uničiti, da se s slamnatimi, trdo povitimi in gladko prirezanimi šopi ali pa s cunjami pomečkajo.

Podoba 15.

Podoba 16.

Podoba 17.

Gospodarske novice.

* Knjigo o sadjarstvu, ki jo je spisal gospod R. Dolénc, vodja kmetijski šoli v Grmu pri Novemestu, izda v kratkem gospod I. Krajec v Novemestu. Knjiga je prvi del večjega spisa ter obsega popis obdelovanja drevesnice in popis sadnih plemen ter vrst. Imeli smo priliko, rokopis pregledati, in reči smemo, da je izvrstna. Precej se pozna, da knjiga ni pisana ali prepisana po naročilu, ampak pisana je iz ljubezni do sadjarstva od moža, ki je popolnoma več teoriji sadjarstva in ki se s sadjarstvom tudi praktično uže več desetletni peča. O knjigi hočemo ob priliki kedar izide, kaj več povedati, danes samo to-

liko, da bode ta knjiga vsaj za sedaj lahko nadomestovala vsako drugo knjigo ob obdelovanju šolskih vrtov.

* Vinograde za deželno kmetijsko šolo v Grmu pri Rudolfovem kupil je deželni odbor od gosp. dr. Rozine. Vinogradi so v slavnoznani trški gori pri Novemestu in sicer v najboljši legi vse te gorice.

* Umrli je 30. marcija gosp. Janez Perles, pivovar in posestnik v Ljubljani ter dolgoleten ud c. kr. kmetijske družbe kranjske.

* C. kr. kmetijske družbe odsek za konjerejo predložil je c. kr. kmetijskemu ministrstvu, naj bode letos obdarjevanje konj na Kranjskem v sledečih krajih ob sledečem času: 1. septembra v Radovljici, 2. septembra v Mengšu, 3. septembra na Vrhniki. 5. septembra v Ribnici in 7. septembra v Št. Jarneju.

* Razstava konj na Dunaji bode kakor vsako leto tudi letos. Razstava bode od 14. do 22. maja. Z razstavo vred bode veliko srečkanje; dobitki so: konji, konjska oprava itd. Podrobnosti se izvedo pri konjerejskem odseku c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

* Deželna komisija za zadeve trtne uši imela je 14. t. m. svoje zborovanje. Posvetovanje vodil je gosp. deželni predsednik baron Winkler, navzoči so pa bili gg. kulturni referent, vladni svetnik J. Dralka, zastopnik deželnega odbora dr. J. Vošnjak, zastopnik kmetijske družbe G. Pirc, iz

med strokovnjakov vodja R. Dolénc in komisar za zadeve trtne uši Reichel. Deželna komisija je ukrenila, prositi c. kr. kmetijsko ministerstvo, da odda državno trtnico v Kostanjevici v oskrbovanje deželi, oziroma kmetijski šoli na Grmu, da nastavi večšega vinogradnika, ki bi to trtnico obdeloval, ter da dovoli prost uhod za nekaj tisoči ameriških trt z Ogerskega za trtnico v Kostanjevici. Komisija posvetovala se je tudi o razdelitvi ameriških trt med nekatere vinogradnike in pa o tečajih za cepljenje trt.

* Podružnica c. kr. kmet. družbe v Novemestu je imela 31. pret. m. svoj občni zbor v čitalnični dvorani v Novemestu.

* Harwood in Elsimboro imenujete se ameriški trti, kateri tudi pri nas zorite ter dajete, kakor poroča St. Molnár v Budapešti, vino, ki zadovolja najbolj razvajan okus. Žalibog ni še mogoče dobiti teh trt k nam, vsaj ju ogerska vlada za težek denar ni dobila. St. Molnár dobil je po posebni prijaznosti vodje Foëx v Montpellier-u dve rezanici.